

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 28:

Forslag til lov om ændring af museumsloven. (Gratis adgang for børn og unge under 18 år til statsanerkendte museer).

Af kulturministeren (Brian Mikkelsen).

(Fremsat 5/10 2005).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ellen Trane Nørby (V):

I en tid, hvor den hjemlige verden er blevet en del af en global landsby, og hvor vi zapper hurtigere igennem de mange tv-kanaler end tidligere, hvor kulturerne smelter sammen, og hvor inputtene er enorme, er det vigtigt, at vi sætter fokus på vores egen kulturarv og historie. Kun ved at kende vores eget ophav sikrer vi den forankring, som er så bydende nødvendig, hvis man skal møde det fremmede med lyst, nysgerrighed og åben pande frem for frygt og lukkethed. Kendskabet til kulturarven handler ikke kun om at være bagudskuende og være konservativ, men det handler om at have en viden, som gør det lettere at møde andre.

H.C. Andersen skrev: »I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme, der har jeg rod, derfra min verden går«.

H.C. Andersen, Christen Købke, Hammershøi, Jellingstenene, Solvognen, Benny Andersen, ja, selv kvindeoprøret og Sorte Hest er alle en del af dansk kultur og historie. De er alle en del af det kit, der binder Danmark sammen, og som gør os til danskere. Det rummer en historie, en historie, der skriger på at blive fortalt, udbredt og diskuteret.

I Danmark har vi over 300 museer eller museumslignende institutioner. Sidste år havde museerne under Kulturministeriet et samlet besøgstal på over 10 millioner besøgende. Ifølge kulturvaneundersøgelsen besøgte mere end 40 pct. af danskerne sidste år et museum.

Det er et fantastisk udgangspunkt. Og med L 28 og regeringens formidlingsinitiativer er der nu lagt op til, at det bliver endnu lettere og mere inspirerende at fordybe sig i den danske kulturarv. Med L 28 gøres det gratis for børn og unge at besøge de statsanerkendte museer i Danmark. For børn, barnlige sjæle og andre, som skulle have lyst, kan man også fra 1. januar besøge de to nationale hovedmuseer, Nationalmuseet og

Statens Museum for Kunst uden at skulle have pungen op af lommen.

Men gratis entre er ikke i sig selv nok til at sikre en spændende og relevant formidling af vores kulturarv. Det vigtigste er at fortælle historie, formidle indholdet på en spændende måde, gøre det på en gribende facon så vel som holde åbent, når vi andre har fri. Derfor står L 28 ikke alene, men følges massivt op af en styrket formidlingsindsats.

I Venstre ser vi meget frem til, at det formidlingsudvalg, som regeringen har nedsat, her sidst på året kommer med sine bud på, hvordan vi gør vores kulturinstitutioner mere attraktive. 40 mio. kr. årligt har vi afsat til at skabe bedre formidling, og i Venstre er vi ikke i tvivl om, at det vil have stor effekt og virkning og være noget, der vil smitte af på besøgstallet.

Kl. 14.15

Fra Venstres side vil vi holde et vågent øje med udviklingen på området, og vi er klart opmærksomme på, at den ændrede incitamentsstruktur også kan have andre følgevirkninger end de umiddelbart tilsigtede. Vi er også meget opmærksomme på de elementer af konkurrenceforvridning, som lovforslaget på sin vis rummer i forhold til sidestilling af de forskellige institutioner.

Når alt kommer til alt, mener vi, at L 28 og regeringens andre formidlingsinitiativer er med til at puste nyt liv i vores kulturarv og vores historie. Den aktiveres, bliver mere tilgængelig og bliver tilgængelig for alle dem, der har lyst til at snuse og blive klogere på sig selv og måske netop også dermed på andre.

Derfor kan vi varmt støtte lovforslag nr. L 28 og hele den styrkede indsats for den danske kulturarv.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg er sådan set en lille smule overrasket over, at Venstre støtter det her forslag, for vi skal ikke mange måneder tilbage i tiden, før det var sådan, at Venstre meget klart gav udtryk for, at hvis der var noget, der var skadeligt, så var det gratis adgang til museerne. Det var, da vi behandlede et beslutningsforslag fra Enhedslisten her i foråret med ikke helt det samme indhold som det her, men delvis med det samme indhold.

Jeg vil derfor spørge fru Ellen Trane Nørby, om vi skal opfatte det på den måde, at Venstre nu har skiftet opfattelse og faktisk synes, det er

godt, at kulturelle ydelser stilles gratis til rådighed for i hvert fald børn og unge, og at det også skal udvides til andre områder.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Skal vi ikke lige være enige om, at gratis altid er dejligt, men at man i den her sammenhæng skal holde sig for øje, at gratis jo egentlig ikke er gratis, men bare betyder, at det betales på en anden måde, her over skattebilletten?

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det er jeg helt enig i, og der plejer det jo at være sådan, at Enhedslisten går ind for, at vi betaler over skatten, som vi jo i princippet betaler sådan, at de, der har de bredeste skuldre og de største muligheder for at yde noget, yder mest, og så stiller vi tingene til rådighed for andre. Det plejer at være Enhedslistens indgang til det.

Men Venstre plejer jo at gå ind for, at man skal betale for ydelserne, og derfor er det bare ubegrindeligt for mig, at Venstre går ind for det her forslag, medmindre det er udtryk for, at Venstre har skiftet linje, skiftet holdning, i hvert fald når det handler om kultur til børn og unge. Der synes man så af hensyn til kulturarven og alt muligt andet, at det er godt og rigtigt, at ting stilles gratis til rådighed for børn og unge. Så må det selvfølgelig ske i den takt, det er muligt, men det er sådan, at det set fra Venstres synspunkt faktisk er godt med gratisydelser, skattefinansierede ydelser på det her område.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Hvis hr. Per Clausen havde hørt efter, hvad jeg sagde i min ordførertale i forbindelse med behandlingen af B 26 i foråret, så ville hr. Per Clausen også have lagt mærke til, at jeg sagde, at børn og unge har vi altid gjort en særlig indsats for og sat en særlig fokus på fra regeringens og fra Venstres side, fordi det er en anden gruppe end alle mulige andre forbrugere.

Forskellen til det forslag, som hr. Per Clausen var forslagsstiller på tidligere på året, er, at det handlede om forbrugerpolitik. I Venstre vil vi gerne bruge kulturpengene til kulturpolitik, ikke forbrugerpolitik, og derfor hilser vi meget velkommen, at der nu afsættes 40 mio. kr. årligt til at sikre en bedre formidling og en mere interessant formidling af den danske kulturarv, for vi mener faktisk, at vi får mest glæde af den kul-

turarv, vi har, hvis den ikke står og samler støv, men at vi alle sammen får lyst at blive inspireret af den.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det undrer mig, at Venstre vil være med til at sætte markedskræfterne fuldstændig ud af spil. Altså, i fremtiden bliver det sådan, at det er fuldstændig ligeegyldigt, om et museum gør sig umage for at få fat i børn og unge. Man vil under alle omstændigheder få et fast beløb fra Kulturministeriet til at kompensere for de tabte entréindtægter, og det er desværre sådan, at den sum, man vil få, ikke svarer til det antal børn, der har været på museet. Med andre ord er der intet økonomisk incitament for museerne til at forsøge at få fat i alle børn og unge.

Hvad er årsagen til, at Venstre på det her punkt fuldstændig fraviger de almindelige liberale principper og troen på markedskræfterne?

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

I min ordførertale sagde jeg meget klart, at vi holder et vågent øje med den ændrede incitamentsstruktur, som kommer på baggrund af det her forslag, og også på de elementer af konkurrenceforvridning, der kan ligge i forslaget. Men vi mener stadig væk, det er vigtigt, at man sætter ekstra fokus på børn og unge.

Derudover bliver det jo heller ikke med det her lovforslag umuligt for museerne at gøre en ekstra indsats for børn og unge. Det er fortsat muligt, og det er også fortsat muligt at opkræve en ekstra betaling for særlige initiativer for børn og unge. Det kan være, hvis man laver helt målrettede børne- og ungdomstilbud, som det foregår på f.eks. Louisiana i dag med Børnehuset og andet. Det vil fortsat være muligt, også med det her lovforslag. Her taler vi om den direkte adgang til kulturarven.

Kl. 14.20

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Tænk, jeg synes netop, det skulle være de her fuldstændig særlige initiativer målrettet børn og unge, der skulle være gratis, også fordi vi bare kan konstatere, at ca. 50 pct. af alle børn og unge ikke kommer på et museum. Vi har brug for, at der bliver sat særlige initiativer i værk, og derfor kan jeg ikke se andet, end at Venstre kunne være interesseret i, at vi sammen lavede en hel anden

model for det her, hvor det stadig var gratis for børn og unge at komme ind, men hvor vi skruede det sammen på den måde, at museerne simpelt hen fik refusion for det antal børn, der rent faktisk kom på museet.

Vi har foreslået en klippekortsmodel, som skulle fungere på den måde, at hvert barn bliver udstyret med et klippekort. Når barnet så kom på museum, blev der klippet, og for hvert klip fik museet refusion af en eller anden størrelse fra Kulturministeriet. Det ville betyde, at vi bevarede det økonomiske incitament, det ville betyde, at efterspørgselsiden fik afgørende indflydelse på udbuddet, og det ville i det hele taget betyde, at vi kunne være sikre på, at museerne ville gøre sig enormt umage med at forsøge at få fat i alle børn og unge i stedet for bare at fortsætte med de aktiviteter, man allerede har.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Det her initiativ, som regeringen har taget på museumsområdet både med det her lovforslag og så sandelig også med den finanslovbevilling, som følger det op, er det største initiativ i årtier, der er blevet taget for at sikre en mere inspirerende formidling af den danske kulturarv.

Vi afsætter 40 mio. kr. årligt til at sikre bedre formidling, bedre åbningstider og mere interessante tilbud til alle danskere på alle museer ved, at vi har lavet en pulje, hvor man kan søge særligt til formidlingsinitiativerne. Det kan også meget vel være målrettet børn og unge, og det ville da være dejligt, hvis der var nogle af museerne, der netop tog udfordringen op og søgte vores formidlingspulje på 40 mio. kr. årligt til at lave spændende aktiviteter for børn og unge.

Jeg tror, at det, vi alle sammen håber på, er, at vi kan få reaktiveret vores kulturarv, gjort den aktiv, ikke kun bagudskuende, men fremadskuende, sådan at folk har lyst til at komme ind på vores museer og tage del i den kultur, der er med til at skabe det danske samfund og forståelse for det demokrati og den kultur, vi har.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

I lighed med hr. Per Clausen undrer det også mig, at Venstre og regeringen i det her spørgsmål har vendt sig fuldstændig. Det er jo ikke længere siden end i september måned 2004, at et lignende forslag, som var fremsat af Socialde-

mokratiet, blev drøftet, hvor regeringen var imod. Men lad os nu droppe det, for det kommer vi nok ikke videre med.

Jeg vil godt spørge fru Ellen Trane Nørby, om ikke Venstre vil være med til at evaluere den her lovgivning efter 2-3 år. Det fremgår af hørings svarene, at man ikke mener, det er rimeligt, at man bare kan sætte sig hen og få pengene og måske have et lavere besøgstal.

Var det ikke en idé, om vi kom dem i møde og sagde: O.k., efter 2-3 år vil vi godt evaluere det her og se, om det virkelig virker?

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Med hensyn til at regeringen sidste år stemte imod noget lignende foreslået af Socialdemokraterne, kan jeg fuldstændig afvise, at det var tilfældet, for Socialdemokraternes forslag var et 100-millioner-kroners-forslag, der gik på, at § 16-museerne, som for størstedelens vedkommende ligger i hovedstadsområdet, skulle holde åbent.

Det forslag, som regeringen lægger frem, er et langt bedre forslag, som handler om en målrettet indsats for børn og unge på samtlige statsanerkendte museer i det danske land. De er spredt ud over det danske land, og derfor har det en hel anden effekt.

I regeringen vedtager vi ikke bare forslag for at lægge dem til side og så tro, at de lever deres eget liv. Vi følger hele tiden løbende med i, hvad der sker i det danske samfund, og det vil vi selvfølgelig også gøre på det her punkt. Det tror jeg også man vil kunne komme til at se med de formidlingsaktiviteter, der bliver sat i gang med den 40-millioner-kroners-pulje, der er blevet foreslået. Så vil vi se en mere spændende kulturarv, og dermed vil der også være noget nyt at evaluere.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jeg vil sige til fru Ellen Trane Nørby, at det er godt, man følger med, men Socialdemokratiet har altså aldrig nogen sinde foreslået 100 mio. kr. Det var ministeren.

Men jeg vil godt spørge, om det ikke var en idé, at det ikke kun er de to store museer, som ligger her i København, man gør gratis. Var det ikke en idé, om også folk fra provinsen fik mulighed for at gå gratis på museer?

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Med det her forslag gør vi det gratis for børn og unge at besøge alle de statsanerkendte museer over hele det danske land.

Derudover må man sige, at vi har to hovedinstitutioner på det kulturelle og kulturhistoriske område i Danmark: Det er Statens Museum for Kunst, og det er Nationalmuseet. De ligger tilfældigvis begge i hovedstaden, men hvis man går ind og kigger på fordelingen af, hvem der besøger de to institutioner, så vil man se, at der valfarter folk fra Jylland, Fyn, Sverige og andre lande for at se, hvad det er, vores to nationale institutioner rummer.

Det vil vi alle sammen få gavn af, men forslaget er langt mere forankret, for det handler om børn og unge i hele landet, og det handler også om en bred formidlingsindsats, og det, der egentlig er det vigtigste, er de 40 mio. kr., der bliver afsat årligt til at sikre bedre formidling, bedre åbningstider og dermed vil puste nyt liv i den danske kulturarv til gavn og glæde for os alle sammen.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren, og så er det hr. Arne Toft som ordfører.

Arne Toft (S):

Socialdemokratiet er positivt over for kulturministerens lovforslag, som er i tråd med det udspil, vi selv kom med i september 2004, hvor vi foreslog, at der gradvis skulle indføres gratis adgang til alle større museer i Danmark for både børn og voksne, om end det er et langt mindre ambitiøst forslag, som kulturministeren nu har fremsat.

Da Socialdemokraterne i august 2004 meldte ud, at vi var klar til at afsætte 55 mio. kr. om året for at sikre gratis adgang til de største statslige museer og § 16-museer, som jo er spredt ud over hele landet, var alle Folketingets partier med undtagelse af regeringen og Dansk Folkeparti meget positive.

Desværre handler det forslag, vi behandler i dag, ikke om hele landet, men reelt kun om de to store museer i København. Vi ønsker, at også de store museer i provinsen kommer med i gratisordningen. Vi ønsker en ordning for hele landet, ikke blot for København.

Jeg er i øvrigt overrasket over, at lovforslaget ikke er mere ambitiøst. Kulturministeren satte jo trumf på, kort efter at valget blev udskrevet den

18. januar: 100 mio. kr. til fri museumsbesøg skulle med i regeringsgrundlaget. Forslaget var ikke fremsat på grund af valget, det var rigtig konservativ politik. Det blev fremsat, som ministeren sagde, af hensyn til vores historie som danskere. Vi vil investere i at sikre fri adgang til de permanente samlinger på museer af national betydning, herunder museer som Louisiana, udtrykte kulturministeren i januar under valgkampen. Nu er valget ovre, og vi står tilbage med samme regering og samme kulturminister, men med et langt mindre ambitiøst forslag.

Vi Socialdemokrater mener, at museerne rummer vores fælles kulturarv, og derfor skal der være lige og let adgang til dem. Vi vil gerne bringe museerne op linje med folkebiblioteket og folkeoplysningen, for de er med til at gøre mennesker stærkere og klogere. Jo flere, der kommer på vores museer, desto større bliver vores fælles historieforståelse.

Andre europæiske lande som Sverige, England og Frankrig har også god erfaring med gratis adgang. Også herhjemme, hvor man kørte et forsøg på Nationalmuseet, viste det sig, at der blev det dobbelte antal besøgende. Samtidig fik man fat i et publikum, som normalt ikke går meget på museer, bl.a. børnefamilier og borgere, der ikke har de store indtægter.

Samtidig ønsker vi, at der lyttes til ønskerne fra museumsforeningerne, der bl.a. mener, at der skal stilles krav til museer om at udvikle sig samt skabes en incitamentskultur for museer, der sikrer, at de gør en indsats for at få flere besøgende. Derfor mener vi, at tilskud til en vis grad skal følge det enkelte museums besøgstal. I forlængelse heraf ønsker vi også, at loven skal evalueres efter 2 til 4 år, så vi kan se, om den lever op til de forventninger om øget besøgstal og om, at et bredere udsnit af befolkningen bruger museerne.

Et andet område af det museale billede, som ikke er nævnt i lovforslaget, er de videnspædagogiske aktivitetscentre, der bl.a. indbefatter forsøgscentre i Lejre, Den Gamle By i Århus og middelaldercentre. Disse meget spændende centre falder lovmæssigt mellem tre forskellige stole og er ikke dækket af lovforslaget.

Socialdemokratiet mener, at det er meget vigtigt, at vi ikke klemmer de videnspædagogiske aktivitetscentre, og at der er behov for, at vi ser på, hvordan vi også kan give dette hjørne af det museale landskab bedre vilkår.

På trods af at forslaget efter vores opfattelse ikke er ambitiøst nok, støtter vi det og håber, at

dette bliver et første skridt til en langsom indfasning af det forslag, vi Socialdemokrater fremsatte i 2004.

Kl. 14.30

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Når den socialdemokratiske ordfører siger, at Socialdemokraterne ønsker at udvide forslaget til at rumme alle § 16-museer i Danmark, fordi de har en bred geografisk forankring i Danmark, vil jeg bare spørge den socialdemokratiske ordfører:

Hvad er det for et museum i Ribe Amt, der er et § 16-museum? Hvad er det for et museum i Ringkøbing Amt, der er et § 16-museum? Hvad er det for et museum i Viborg Amt, der er et § 16-museum? Hvad er det for et museum i Vestsjællands Amt, der er et § 16-museum? Hvad er det for et museum i Storstrøms Amt, der er et § 16-museum? Hvad er det for et museum i Bornholms Amt, der er et § 16-museum? Hvad er det for et museum i Fyns Amt, der er et § 16-museum? Hvad er det for et museum i Sønderjyllands Amt, der er et § 16-museum?

Det forslag, som Socialdemokraterne fremlagde, er og bliver københavneri, medmindre hr. Arne Toft kan forklare mig, hvor § 16-museerne i de nævnte amter ligger.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Spørgeren kan selv slå op, hvor museerne ligger. Men det forslag, der ligger fra regeringens side, tilgodeser kun to museer, som begge ligger i København. § 16-museer ligger også andre steder end i København.

Det her er jo en start. Det, vi gerne vil, er, at alle skal have lige ret til at komme på museum, og alle skal have lige mulighed for det. Det er en start, og det bliver også tydeligt sagt i min ordførelse.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Jeg nævner igen: Hvor er det, § 16-museerne ligger i Ribe Amt, i Ringkøbing Amt, i Viborg Amt, i Sønderjyllands Amt, i Vestsjællands Amt, i Storstrøms Amt, Bornholms Amt, Fyns Amt?

Der ligger ingen § 16-museer. Derfor er og bliver det forslag, som regeringen har lagt frem, og som sikrer børn og unge adgang over hele landet, langt mere lokalt forankret end det, hr. Arne Toft står og plæderer for.

På den baggrund kunne jeg godt tænke mig at vide, hvad det er, der gør, at hr. Arne Toft stadig væk mener, at et forslag, der kun omhandler § 16-museerne, er mere lokalt forankret end det forslag, der ligger på bordet nu.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jeg forstår ikke, at spørgeren står og bruger sin tid på at læse nogle ting op.

Vi siger også, det er en god ting, at børn og unge mennesker får lov til at gå gratis på museum. Vi siger da også, det er godt, man får lov til at gå gratis på de to store museer. Vi vil bare gerne have flere museer over hele Danmark, hvor man kan komme gratis ind, således at der både er nogle i – for at nævne de store byer – Århus, Aalborg, Odense og København, og også gerne andre steder. Det, vi foreslår, er en start.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Set gennem radikale briller er det her forslag et ret konservativt forslag forstået på den måde, at man simpelt hen i al fremtid konserverer den fordeling af entreindtægter, der var gældende i 2004 eller i 2005. Der er med andre ord ikke noget økonomisk incitament for det enkelte museum til at gøre sig umage og få fat i alle børn.

Mit spørgsmål til Socialdemokratiet er: Er Socialdemokratiet ikke bange for, at de 50 pct. af børnene, der ikke på nuværende tidspunkt kommer på et museum, fortsat ikke vil komme på et museum, fordi der ikke bliver nogen særlige aktiviteter med henblik på at forsøge at få fat i dem?

Man må bare konstatere, at der næsten ikke sker nogen udvikling i besøgstallet, når vi taler om børn og unge, og at fordelingen vender den tunge ende nedad. Det er arbejderklassens børn, det er de fattigste børn, der ikke kommer på de danske museer.

Er Socialdemokratiet fuldstændig overbevist om, at det vil blive ændret med det her forslag? Er det ikke sådan, at der faktisk skal noget særligt til for at sikre, at børnene kommer der?

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Det kan jeg kun svare ja til. Vi er da heller ikke tilfredse med det forslag, som ligger her, og derfor siger vi også, at det er vigtigt, at man tager det op og evaluerer det og ser, om det vender den tunge ende nedad. Det er en mangel i forsla-

get. Jeg håber på, at vi, inden vi får forslaget vedtaget, i alt fald får den mangel ryddet af vejen.

I øvrigt står det klart i meget af det, vi har fået sendt ind, at museumsforeningerne ønsker, at man evaluerer og ser, om det her er noget, som er et gode, eller om det er noget, som måske skader de andre museer, hvor det ikke er gratis for børn og unge op til 18 år at komme ind.

Så jeg er enig med spørgeren, og det her er ikke et forslag, som vi er hundrede procent tilfredse med.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Vil Socialdemokratiet være med til, at vi sammen i udvalget finder ud af at lave et ændringsforslag, der indebærer, at museerne simpelt hen bliver kompenseret efter det antal børn og unge, der rent faktisk kommer på det enkelte museum?

Målet med det skulle være at sikre, at det enkelte museum har et maksimalt incitament til at forsøge at få fat i alle børn og unge.

Kl. 14.35

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Det kan jeg klart svare ja til. Og grunden til, vi stemmer for det her, er, at vi siger, at det er en start. Men vi vil selvfølgelig gerne have så meget som overhovedet muligt med, og derfor er vi klar til at gå ind i arbejdet med det i udvalget.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Hr. Arne Toft sagde også lige til sidst, at det her kun var en start, og at hr. Arne Toft og Socialdemokratiet gerne vil have det hele med. Er det sådan, at hr. Arne Toft også kunne oplyse os om, hvor meget det vil koste at få det hele med?

Hvor mange hundrede millioner eller milliarder kroner vil det koste at få det hele med, altså at få gratis adgang til museerne over det hele? Kan hr. Arne Toft også fortælle, hvor pengene til det så skal komme fra?

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Vi har jo i vores forslag sagt, at vi starter med at sætte 55 mio. kr. af. Vi har ikke som ministeren sagt, at det er 100 mio. kr. Vi har sagt, at vi er nødt til at starte her. Jeg kan se, at det forslag, som ligger her, også er en start, og så må vi, når

vi går videre, se, hvordan vi finder pengene. Vi vil selvfølgelig også være med til at finde pengene til de forslag, vi fremsætter. Det her er en start. Vi har sagt 55 mio. kr., ministeren sagde 100 mio. kr., og så bliver det så det forslag her.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Men det virker en smule underligt at stå her og sige, at det, som regeringen gør, bare er en start, og så samtidig sige, at man gerne vil have det hele med, og så bagefter sige, at det, vi starter med, er 55 mio. kr. Men kunne hr. Arne Toft ikke bare give et fingerpeg om, hvor meget Socialdemokratiet mener endemålet vil koste? For man kan da ikke bare stå og have en mening om en ting, og så ikke vide, hvad det koster, og i øvrigt ikke kunne forklare Folketinget, hvor man vil skaffe pengene fra.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Vi starter med at påvise, hvor vi skaffer pengene. Og jeg kan så sige, at ministeren jo har hele sit apparatur til finde ud af, hvad det koster, og ministeren har sagt, at 100 mio. kr. til fri museumsbesøg skulle med i regeringsgrundlaget – og det er på alle store museer, endog Louisiana. Så det må være det, det koster, hvis ellers vi kan regne med det, ministeren siger.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken. Fru Louise Frevert.

Louise Frevert (DF):

Indledningsvis vil jeg sige, at det da er et strålende forslag, ikke alene fordi det er en del af finanslovaftalen, men så sandelig også, fordi det drejer sig om museer. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at museerne ikke alene ligger mig, men også Dansk Folkeparti, meget på sinde. Det er vores kulturarv. Uden vores kulturarv, uden vores rødder, kender vi heller ikke vores egen identitet.

Desværre har museerne gennem mange år haft en sådan lidt antikveret aura, kan man sige, og de har faktisk ikke været særlig gode til at formidle til omverdenen. Jeg har været ude til mange debatter, hvor museerne egentlig godt selv har været klar over, at de ikke har været gode nok til det, men jeg må sige, at der trods alt er sket en hel del undervejs.

Det er også derfor, at jeg synes, at det her med det formidlingsudvalg, der nu skal til at træde i funktion, simpelt hen er den største revolution, der er sket i årtier inden for kulturverdenen og specielt inden for museernes verden. Jeg synes, det er fantastisk. Jeg ser frem til det. Jeg har stor tiltro til det og glæder mig til at se, hvilke tiltag de kommer frem med, og vil følge arbejdet på meget tæt hold.

Når det så er sagt, vil jeg nok også sige, at med hensyn til den kritik, der har været af, at man ikke bare giver fri adgang til alle museer, så tror jeg altså ikke, det er den rigtige måde at gøre det på. Her har man sat nogle grænser. Her er der mulighed for, at børn og unge kan komme ind på de statsanerkendte museer, og der vil jeg nok sige, at de er lokalt forankrede, og det vil være lige præcis det område, som vi også i vores finanslovforhandlinger har ment at det vil være et godt sted at sætte ind på.

Man kan så diskutere, om man under næste finanslovforlig, eller skal vi sige forhandlinger – selv om det måske er at tage ønskerne lidt på forskud – måske kan gå ind i en dialog og se på, hvordan vi måske kan gøre det endnu bedre. Men jeg vil nok sige, at vi er nået et langt, langt, langt skridt hen ad vejen, når det gælder om at komme gratis ind på museerne.

Kl. 14.40

Vi skal heller ikke være blinde for, at hvis man fuldstændig giver frit lejde og gratis adgang over hele linjen – og det er min fulde overbevisning – og det hele er et stort, rent tagselv-bord, så har folk en større tendens til at sige: Åh ja, når tingene er gratis, så betyder de i virkeligheden ikke så meget; vi venter med at gå derind til næste måned igen. En lille brugerbetaling tror jeg ikke det er dårligt at have, og det er der jo også hjemmel i loven til, at andre museer kan tage, ligesom der også nu er mulighed for en gratis dag om ugen.

Så alt i alt synes jeg, vi er ved at komme op på et niveau museums-mæssigt, som vil være tilgængeligt for alle og på alle niveauer i det danske samfund.

Det er med stor glæde, at vi er med i den her aftale, og det er da også med glæde, jeg kan konstatere, at Socialdemokraterne også tilslutter sig det her initiativ, som jeg jo på forhånd godt ved ikke er den hele løsning – det er ikke at gå hele planken ud for Socialdemokraterne – men det er dog et skridt på vejen, og det må hr. Arne Toft da også medgive. Så det er da dejligt, at vi kan

komme til at sidde i de samme forhandlinger lige netop på det her område.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det, jeg siger nu, handler kun om de museer, der allerede er omfattet af lovforslaget.

Vi er helt enige i fra radikal side, at det er en god idé at gøre det gratis for børn og unge at komme ind på de statsanerkendte museer. Det, der er vores bekymring, er, at det i øjeblikket er sådan, at ca. 50 pct. af alle børn og unge aldrig kommer på et museum; de sætter simpelt hen ikke deres ben der. Spørgsmålet er, om det er nok bare at gøre det gratis.

Vi tror, det er nødvendigt, at man tager nogle særlige initiativer fra museernes side, og det, der vil kunne give museerne et incitament til virkelig at gøre sig umage for at få fat i alle børn, ville være, at de tjente nogle penge ved at gøre det.

Derfor vil jeg høre Dansk Folkeparti, om de kunne være interesseret i bare at se på et forslag, der altså indebærer, at det bliver sådan, at det enkelte museum tæller op, hvor mange børn og unge der kommer hos dem på et år, og derefter får de så refunderet pengene af Kulturministeriet, så det konkret svarer til det antal børn, der har været på museum, i stedet for et tilfældigt tal for 2004 eller 2005.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Vi er da altid villige til at se positivt på gode initiativer. Det ved fru Elsebeth Gerner Nielsen også.

Men jeg synes da, som det er formuleret her i lovforslaget, at der er taget højde for den compensation, der skal gives, sådan at der vil være en margin, hvis der skulle være et slip i de beregninger. De tal, det er blevet beregnet efter, er ikke minimumstal som sådan; det er jo nogle tal, som museerne selv har opgivet til Kulturministeriet.

Så skal jeg også lige bemærke, at det bliver reguleret efter pris- og lønfremskrivningen, og det vil sige, at jeg tror, at det er helt i overensstemmelse med det, som er givtigt for museerne. Hvis det ikke er tilfældet, tror jeg da også, at kulturordførerne på området – og museerne ligger dem meget på sinde – vil være de første til at råbe vagt i gevær og stille spørgsmål til ministeren.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det, jeg argumenterer for, er simpelt hen at få markedskræfterne til at fungere.

Hvis vi nu tager et tilfældigt museum, Trapholt: Vi siger, at Trapholt har 5.000 børn, der kommer og besøger museet i dag, og så fra næste år bliver museet kompenseret for de 5.000 børn. Men hvis nu Trapholt virkelig gør sig umage og forsøger at få fat i rigtig mange børn, og de fordobler besøgstallet til 10.000, så får de økonomisk overhovedet ikke noget ud af, at de altså har gjort sig de ekstra anstrengelser.

Derfor, vil jeg sige til fru Louise Frevert, er min bekymring, at det her forslag simpelt hen bare vil konservere en museumsstruktur. Fru Louise Frevert talte selv om, at der var en antikvarisk museumsstruktur, og at museerne var lidt antikvariske. Det er jeg ikke helt enig i, men lad os nu tage det udgangspunkt, at der er nogle museer, der er lidt antikvariske. Der er vores udgangspunkt så, at der simpelt hen ikke vil være noget incitament i fremtiden til at lave det om og forsøge at få fat i alle børn. For vi er jo helt enige i, at det er meget vigtigt, at vi får alle børn ind, sådan at alle børn i Danmark får et grundigt kendskab til den danske kulturarv.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg er helt enig med fru Elsebeth Gerner Nielsen i, at alle børn skal have indblik i kulturarven, og det er også derfor, vi har museerne. Det er simpelt hen alfa og omega også for mig, og det ved fru Elsebeth Gerner Nielsen også. Det er et af mine hjertebørn, vi taler om her.

Men hvis vi nu ser helt konkret på situationen, er der jo heller ikke nogen compensation til museerne i den nugældende lovgivning. Jeg tror, at det incitament, museet har, lige nøjagtig er det, som vil komme frem i det, som Formidlingsudvalget skal komme med som et oplæg. Jeg er stadig væk fuld af fortrøstning med hensyn til, at det-formidlingsudvalg vil komme med nogle tiltag.

Selvfølgelig skal vi da ikke sætte markedskræfterne ud af spil, tværtimod. Der skal jo være nogle muligheder for, at museerne kan se, at der er en gulerod i at formidle. Men så kan man sige, at museerne altså også i sig selv har en formidlingsforpligtelse, og det skal ikke honoreres. De bliver jo honoreret i og med – hvis man kan sige det på den måde – at de i sagens natur er muse-

er. Og så har de formidlingsforpligtelsen og forskningsforpligtelsen i sig selv.

Kl. 14.45

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

I forlængelse af fru Elsebeth Gerner Niensens spørgsmål vil jeg godt spørge, om det så ikke kunne være en idé, at vi fik skrevet ind, at man, når det her har kørt i 2 år, tager det op og evaluerer. Det fremgår af mange af høringssvarene, at museerne netop ønsker at blive målt på den indsats, de yder.

Kunne det så ikke være en idé? Og vil fru Louise Frevert være med til, at vi i forslaget afsætter et tidsrum, hvorefter vi evaluerer og ser, om lovforslaget har fået den virkning, som vi alle sammen håber på det får?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Indledningsvis startede jeg med at sige, at jeg var fuld af fortrøstning med hensyn til Formidlingsudvalget, altså netop det at se på, hvad man kan gøre i fremtiden. Jeg er da med på, som jeg også sagde, at det godt kan være, at det her kun er et lille skridt på vejen. Det kan da godt være, at vi skal gøre mere ud af det, men lad tiden vise det.

Den her evalueringskultur på alle mulige områder tror jeg ikke er nødvendig i de her forhold, idet vi har Formidlingsudvalget, der er blevet nedsat. Hvis jeg skal være helt ærlig, er det mange, mange, mange penge, det drejer sig om, som kommer i spil nu, lige nøjagtig til den her opgave. Så jeg er fuld af fortrøstning.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Så er jeg da endnu mere uforstående over for, at man så ikke vil imødekomme de mennesker og sige: Når vi nu vedtager en ny lov, vil vi selvfølgelig også tage loven op efter en periode.

De henviser jo til forskellige ting i lovforslaget, som f.eks. kan være konkurrenceforvridende, hvor man for en stor indsats ikke får noget, måske endda risikerer at miste. I og med at man får mange mennesker ind, kan det også være, at der er større slitage osv. Hvorfor kan vi ikke imødekomme de mennesker og sige, at vi vil tage sagen op om 2 år og se, om den fungerer, som vi har regnet med, og gør den ikke det, laver vi den selvfølgelig om? Det er det eneste, man beder om i høringssvarene.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg tror ikke, at man kommer til at miste noget, for sådan har jeg slet ikke forstået hele museumssituationen i Danmark. Tværtimod er der nu mulighed for, at der er flere børn og unge, som kan komme ind gratis, end der har været mulighed for hidtil.

Som loven er skruet sammen på nuværende tidspunkt, har museerne, der har gratis adgang og forpligtelse over for skoletjenester og andet, jo ikke nogen kompensationsmuligheder. Derfor vil jeg da sige, at det her er et godt skridt i den rigtige retning, og derfor tror jeg ikke, at vi behøver at have alle mulige instanser og udvalg til at evaluere.

Vi har et formidlingsudvalg, som er blevet nedsat til at komme med forslag, og pr. automatik er jeg helt overbevist om, at det udvalg vil se på, hvordan situationen er for øjeblikket, og hvordan den vil kunne blive bedre i fremtiden, og at vi kan få en tilbagemelding om det. Derfor tror jeg ikke, at der er nogen problemer i det her, vil jeg sige til hr. Arne Toft.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er i forlængelse af de to foregående spørgsmål. Jeg forstår ikke helt, hvordan fru Louise Frevert kan sige, at der ikke er nogen problemer i det. Det er sådan set det, høringssvarene siger. De, der har forstand på det og er ansat og uddannet til at drive museerne, siger, at der er et problem.

Så er der et simpelt spørgsmål fra Socialdemokratiet, De Radikale og nu også fulgt op af SF: Kunne man ikke i det mindste lave en revisionsparagraf, når de folk, som er blevet bedt om at give deres faglige ekspertise til kende, siger, at der er et problem?

Spørgsmålet er: Hvori ligger den politiske blokering for, at Dansk Folkeparti kan sige, at o.k., vi sætter noget i gang, som vi selv tror på er godt, men fagkundskaben er i tvivl, og de beder om at få en revisionsparagraf ind? Hvordan skulle det ødelægge den politiske vinkel på det her lovforslag, at man tilkendegiver, at man sætter en revisionsparagraf ind?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Om man kalder det en revisionsparagraf eller kalder det evaluering eller kalder det noget andet, så er det faktisk det samme, vi taler om.

Nu skal jeg ikke gentage mig selv, men det bliver jeg jo nødt til at gøre. Jeg mener, at i det øjeblik man har nedsat det her formidlingsudvalg, som er det største tiltag i museumsverdens historie i årtier, så kan jeg ikke se, at der skal være noget problem i det her, for vi er parate til at se på, om man måske kan gøre det bedre. Men det er ikke ensbetydende med, at man behøver at evaluere lige nøjagtig de her punkter. De statsanerkendte museer er jo en klump for sig.

Som jeg også har sagt tidligere, er de én del af det. Vi taler om forskellige kategorier, det ved hr. Ole Sohn jo også, og jeg kan ikke se, at de overhovedet kan være konkurrenceforvridende hinanden imellem. Det har de ikke været hidtil, for de varetager forskellige opgaver og gør det ikke på tværs af hinanden. Det er nogle forskellige ting, vi taler om. Så det der med, at det er konkurrenceforvridende, kan jeg slet ikke sætte mig ind i, og det forstår jeg ikke.

KL 14.50

Men jeg forstår godt, at der måske kan være en bekymring for, at man ikke selv kan have snabelen nede i kassen, men det er altså den prioritering, der er valgt på nuværende tidspunkt i en finanslovforhandling. Hr. Ole Sohn ved jo også, at det foregår sådan.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Fru Louise Frevert kom langt omkring i besvarelserne: konkurrenceforvridning og snabelen nede i kassen. Men det har jeg slet ikke spurgt til eller forholdt mig til. Det skal jeg nok gøre, når jeg holder min ordførertale.

Jeg stillede bare et simpelt spørgsmål. I høringssvarene gør de folk, som er uddannet til at have forstand på museumsdrift, og som er ledere af museerne, opmærksom på, at der er nogle problemer i den måde, lovforslaget er skruet sammen på. De erkender, at det nok bliver vedtaget under alle omstændigheder. Derfor spørger de: Kan man ikke sætte en revisionsparagraf ind, så vi i løbet af et par år ser på, hvordan det er gået? Viser det sig, at deres bekymringer er gjort til skamme, kører vi bare videre uændret. Viser det sig, at de har ret, og at vi i lovgivningsarbejdet har gjort noget forkert, har vi mulighed for at rette det ind.

Hvori består betænkelighederne for Dansk Folkeparti ved at sætte en sådan simpel revisionsparagraf ind?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg forstår godt hr. Ole Sohns synspunkt, men jeg er ikke enig, for det her er en kategori, som man nu har valgt at prioritere netop for at gøre noget for lige nøjagtig statsanerkendte museer. Det er et prioriteringsspørgsmål i en finanslov, det ved hr. Ole Sohn jo. Jeg tror altså, at det er meget vanskeligt at gøre alle tilfredse, hvilket hr. Ole Sohn også ved.

Så uanset hvordan man skruer et lovforslag sammen, vil der næsten altid være interessenter – jeg siger næsten, for andet ville jo være at generalisere – som vil være utilfredse. Jeg tror altså ikke, at det er nødvendigt at have negative følelser over for det her lovforslag, tværtimod. Det giver altså mulighed for, at børn og unge nu lige pludselig kan komme ind. De skal tage deres forældre i hånden og gå ind på museerne. Hvis det bliver promoveret på den rigtige måde, vil der være mulighed for virkelig at få gang i museerne for en gangs skyld, så vi kan få nogle flere besøgende på museerne.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Jakob Axel Nielsen.

Jakob Axel Nielsen (KF):

Jeg tror, at jeg vil starte med konklusionen fra Det Konservative Folkeparti: Ikke overraskende kan vi støtte det her lovforslag, og årsagen til, at vi kan støtte det, er formelt set, at det er en udmøntning af regeringsgrundlaget, men også fordi det rent faktisk er et meget godt forslag. Jeg tror, at jeg vil bruge et udtryk her, jeg har brugt før, og jeg ved også, at hr. Ole Sohn vil være enig med mig, når jeg siger, at det er et kvantespring fremad for dansk kultur. Det er det, fordi der nu bliver mulighed for virkelig at få lukket op for den danske kulturarv, så børn og unge kan få del i den.

Det er vigtigt i de tider, vi har. Hvis vi skal klare os godt som videnssamfund, skal vi blive dygtige, og vi skal blive kreative. Det er blevet sagt, at vi i nogle sammenhænge skal være verdens bedste. Vi skal være kreative, og vi skal have udvidet vores horisont. Det er det her forslag medvirkende til, fordi man lukker op for den danske kulturarv.

Forslaget skal ses i sammenhæng med det forslag, der tidligere er gennemført, om, at der gives gratis adgang til Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst. Nu vil jeg prøve at fore-

gribe nogle af de spørgsmål, jeg forventer kan stilles, nemlig hvorfor vi ikke går videre. Kulturministeren var jo i sin egenskab af politiker i valgkampen ude med noget, der gik videre.

Her bruger vi altså 70 mio. kr., som fordeles på den måde, eksperter har anbefalet at midlerne fordeles på. Vi er blevet klogere. Vi åbner for fri adgang for børn og unge på alle statsanerkendte museer og for alle mennesker generelt på Nationalmuseet og på Statens Museum for Kunst. Forslaget giver fuld kompensation for entretab, så museerne har mulighed for at fortsætte deres virke og ikke mister penge ved det her.

Så alt i alt vil jeg gentage konklusionen om, at vi støtter det her forslag. Vi støtter det endda varmt.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er hr. Jakob Axel Niensens bemærkning om kvantespringet, der får mig til at stille endnu et spørgsmål. Vi kunne jo også gå tilbage i tiden og se lidt på det historiske, for et af de steder, hvor noget tilsvarende har været gældende, hvor man fjernede ethvert incitament til, om noget skulle gå godt eller dårligt, var i det tidligere Sovjetunionen. Det var altid sådan, at der på museerne sad kustoder, og klart, kom der nogle folk, blev de lukket ind, og var der ikke nogen, jamen så var det ligegyldigt. Det er lidt det samme princip, der er her: Der er ikke noget incitament til at få folk inden for døren.

Kl. 14.55

Man har fået en fast kompensation, og gør man det ekstra godt, får man ingenting ud af det, og gør man det dårligt, så får man ingen straf for det. Er det ikke det, der kaldes en god konservativ politik?

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Det er da rigtigt nok, at det ikke er i overensstemmelse med markedsprincipper, at man ikke lader tingene regulere efter, om der laves gode eller dårlige løsninger.

Markedsprincipper sympatiserer jeg med i mangt og meget og går ind for i mangt og meget, men dermed ikke være sagt, at vi Konservative går ind for dem i alle sammenhænge.

Vi mener, at det her er med til at gøre, at børn og unge rundt omkring i det ganske land kommer ind på museerne. Det er en vigtig indsats. I nogle ordførersammenhænge lige før blev der

talt om, at det her forslag vender den tunge ende nedad. Det kan jeg på ingen måde se eller forstå. Rent faktisk mener jeg, at det giver mulighed for, at alle børn kan komme ind.

Jeg ved godt, at det ikke er det her forslag, der nedbryder den negative sociale arv, men det har en lille flig af at medvirke til det, fordi alle nu kan komme ind. Det synes jeg er godt. At det så ikke lige er i overensstemmelse med alle markeds-mæssige principper, det behøver alting ikke at være – og slet ikke på kulturområdet.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Når man ser på den debat og de høringssvar, der er kommet, så har der rejst sig om ikke andet en række spørgsmål om, hvorvidt det nu er den mest geniale måde, man skruer lovforslaget sammen på. Derfor er der flere, der har rejst et ønske om, at man får indsat en revisionsbestemmelse.

Jeg vil gerne spørge Det Konservative Folkeparti, om det ville være i strid med regeringsgrundlaget, hvis man evaluerede og reviderede lovforslaget inden for 2 år, hvis man nu var blevet klogere. Men det er klart, at hvis det er i strid med regeringsgrundlaget, kan vi ikke komme videre med det forslag.

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Det ville ikke være i strid med regeringsgrundlaget. Det, der er i overensstemmelse med regeringsgrundlaget, er, at vi får gennemført det her forslag om, at der nu bliver gratis adgang for børn og unge. Men det er på ingen måde nogen stupid regering. Det er faktisk en meget god regering, det er en reflekterende regering, og det er en regering, som hr. Ole Sohn allerede på det foreliggende grundlag kan være helt tryk ved. Nu gennemfører vi lovforslaget, efter min opfattelse som det allerede foreligger, og skulle noget vise sig ikke at virke, vil regeringen naturligvis altid kigge på det, for det er jo ikke nogen stupid regering. Så der behøver slet ikke at ske nogen ændringer.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Det er netop det, som vi forsøger at få regeringen og dermed også ordføreren til at forstå. Man stoler så meget på eksperter, og ordføreren siger, at det er eksperter, der har foreslået det her. Det er eksperter, der har udformet det, således at vi

gør det gratis for børn og unge under 18 år at komme på de statslige museer og på de to store museer.

Hvorfor vil hr. Jakob Axel Nielsen ikke lytte til eksperterne, der i høringssvarene peger på en revision? Kan vi ikke få en evaluering af det, så vi kan se, om det her virkelig virker – om det er noget, der rykker?

Godt nok fik vi det først her til morgen kl. 9.36, men hvis ordføreren har læst det, så er det det, man peger på. Kan vi ikke få en garanti for, at vi tager det op i løbet af f.eks. 2 år?

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Nej, sådan en garanti kan man ikke få fra mig. Jeg bryder mig ikke så meget om garantier, det er sådan helt generelt, men det er en anden sag. Det, hr. Arne Toft kan få en garanti for, er, at vi i Det Konservative Folkeparti altid har åbne øjne og altid vil være med til at kigge på ting, der ikke er hensigtsmæssige. Det gælder, uanset om det er vedtaget lovgivning, eller om det er lovgivning, der ikke er vedtaget, eller om det er gammel lovgivning, eller hvad det er. Det kan jeg give en garanti for.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Det er ikke så meget for min skyld, men mere for de menneskers skyld, der arbejder med det her, og som har skrevet det til os.

Jeg vil godt spørge hr. Jakob Axel Nielsen om en anden ting. Ordføreren slog det meget stort op, at det bliver epokegørende, at alle unge under 18 år kan komme gratis på de statslige museer, for det er virkelig noget, der giver noget, og det kan rykke den sociale arv. Vil man så i næste omgang se på at gøre det gratis for alle under 18 år at komme på alle museer?

KL 15.00

Jeg kan godt forestille mig, at der er andre museer end de statslige, og hvis det virkelig rykker sådan, hvad jeg også tror det gør, var det så ikke en idé at tage næste skridt og sige, at det her skal gælde alle museer? På langt de fleste museer går skolebørn jo gratis ind. Det er ikke noget med, at det koster et stort millionbeløb. Var det ikke en idé at gøre det?

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Det ville det muligvis være, når vi nu får kigget på, hvordan det virker på Kulturministeriets

område. Der er jo også en række museer, der henhører under andre ministerier. Jeg synes, det fører for vidt i denne her debat at begynde at gå ind på at sige, hvad der skal ske på andre ministeriers område. Det må være de ministerier, der drager erfaring af den lære, vi får på det her område.

Nu sagde jeg, at det ville være epokegørende, og jeg sagde, at det ville medvirke til at nedbryde den negative sociale arv. Jeg er udmærket godt klar over, at der skal meget mere til, men det positive i det er, at der nu bliver mulighed for, at alle børn og unge uanset forældres indkomst eller deres egen indkomst kan komme på museer. Jeg mener, det er positivt, at det er sådan, at vores kulturarv bliver åbnet for alle.

De erfaringer, vi får der, kan muligvis danne grundlag for, at der er flere museer, der vil være åbne om nogle år, men det synes jeg er for tidligt at komme ind på nu.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg er helt enig med hr. Jakob Axel Nielsen i, at regeringen ikke er stupid, men den kunne godt være klogere og især på det her område.

Jeg kan simpelt hen ikke forstå, hvordan Det Konservative Folkeparti kan være med til at sætte alle markedsprincipper ud af spil. Altså, i fremtiden vil det være sådan, at hvis et museum har haft 5.000 besøgende børn og unge i 2005 og kun har 1.000 i 2007, så får det alligevel en betaling svarende til, at det havde haft 5.000 børn inde.

Der er intet incitament overhovedet til at forsøge at få fat i børnene, og jeg kan ikke forstå, hvorfor hr. Jakob Axel Nielsen og Det Konservative Folkeparti vil være med til at bruge så mange penge på det her område uden at have nogen som helst sikkerhed for, at det rent faktisk betyder, at museerne nu gør sig umage, og at der kommer flere børn på museum.

Det, vi kan risikere, er bare, at for dem, der i forvejen kommer der, og det er typisk de velstillede børn, vil det blive gratis. Det vil blive gratis for dem at komme på museerne.

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Jeg skal ikke skjule, at jeg sådan på den korte bane kan have en vis forståelse for fru Elsebeth Gerner Niensens forslag og også en vis sympati

for det. Men jeg er alligevel ikke helt sikker på, at de her markedsprincipper, som jeg forstår fru Elsebeth Gerner Nielsen også henholder sig til, altid er fornuftige, for det må jo gælde begge veje. Nu var det et eksempel med 5.000 det ene år og 1.000 besøgende det andet år. Det kunne jo være, det kun var 2.500 besøgende. Så må det jo pege den anden vej, og så falder tilskuddet ganske drastisk, hvilket betyder, at man ikke kan lave en god udstilling næste år, og så kan man ligesom ikke vriste sig fri af den dårlige økonomi, den dårlige cirkel, man er kommet ind i, fordi man har haft en enkelt dårlig udstilling. Det er det ene.

Det andet er, at det, museer har brug for, er over lidt længere sigt også at kende deres økonomi og vide, hvad de har med at gøre, så de kan planlægge på lidt længere sigt. Det kan tage lang tid at skulle ringe rundt til private ejere af billedkunst eller til andre museer og få det lånt, få det forsikret og få det hjembragt til Danmark fra andre lande. Det kræver altså, at man har en lidt længere tidshorisont, hvor man kender sin økonomi.

Derfor mener jeg, at forslaget, om end det kan være sympatisk og i overensstemmelse med markedsprincipper, og hvad ved jeg, er lidt bureaukratisk og måske også lidt ubrugeligt for en kulturinstitution.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det forstår jeg ikke. Altså, hvis man i 2005 har 5.000 børn, der kommer ind på ens museum, og i 2008 kun har 1.000 børn, der kommer ind på ens museum, så burde det vel være sådan, at så fik man færre penge fra Kulturministeriet, end man gjorde i 2005, men sådan er det bare ikke. Det vil sige, at der intet økonomisk incitament er for museerne til at gøre sig umage og forsøge at få fat i børnene. Rent faktisk kan man få sit tilskud, uden at der kommer et eneste barn ind på museet. Det vil sige, at hele regeringens politik falder sammen, for udgangspunktet er, at man nu vil have flere børn og unge på museum.

En anden problemstilling: De museer, der allerede har indført gratis adgang for børn og unge som f.eks. Falsters Minder bliver ikke kompenseret, fordi de har været så dumme at indføre det på forhånd. Synes hr. Jakob Axel Nielsen, det er retfærdigt, at man på den måde forskelsbehandler de statsanerkendte museer?

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Med hensyn til det der med incitamentet tror jeg faktisk, at langt de fleste museumsdirektører og medarbejdere ude på museerne anser det for et succeskriterium, at de laver en god udstilling, som folk kommer for at se, og at de ellers synes, det er kedeligt. Så jeg er egentlig ikke så bange for, at man ikke vil gøre sit yderste for at lave nogle gode udstillinger.

Derfor er jeg også sikker på, at det, der er vigtigt for museerne, er, at de kender deres økonomi, så de ved, hvad de kan regne med, for så kan de nemlig også kigge lidt længere ud i tiden og lave nogle helt exceptionelle udstillinger. De ved, at hvis de laver nogle gode udstillinger et par år, så får de det tredje år et virkeligt overskud til at lave noget helt exceptionelt. Det kan de af ressourcemæssige hensyn ikke gøre hvert eneste år.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren. Så er det fru Elsebeth Gerner Nielsen som ordfører.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det er vigtigt, at børn og unge får et solidt kendskab til deres rødder og til den danske kulturarv, en arv, der vel at mærke er under konstant forandring takket være de kulturelle skift, som Danmark og verden konstant undergår. Dansk kultur er ikke en en gang for alle given størrelse. Dansk kultur udvikles i samspillet mellem de mange forskellige fællesskaber og kulturer, som det danske samfund i dag er hjem for, og dansk kultur forandres i mødet med verden omkring os.

Netop derfor er museerne vigtige kulturinstitutioner, som minder os om grundlaget for os selv og for det moderne Danmark, og som minder os om, at Danmark er et demokratisk land, hvor meninger, værdier og traditioner brydes, og ud af den kamp vokser efterhånden kulturarven, sådan som den kan ses rundt om på de danske museer.

Museerne minder os om, at dansk kultur er svær at kanonisere. Der er mange forskellige måder at være dansk på. Ja, hver enkelt dansker har i virkeligheden muligheden for at være dansk på hans eller hendes helt egen måde, men vil selvfølgelig hente næring til sin opfattelse af det danske i bl.a. sproget, i litteraturen og på museerne. Det er denne fødekæde, som styrkes

ved at gøre det nemmere for børn og unge at komme på museerne.

Det Radikale Venstre er således enig i regeringens intention med lovforslag nr. L 28. Vi synes imidlertid, at forslaget kunne skrues smartere sammen. Ved at gøre det gratis for børnene og de unge at komme på museerne mister museerne i virkeligheden den økonomiske interesse i at gøre det vedkommende at komme på museum for alle børn.

Man kan frygte, at dette forslag først og fremmest tilgodeser de børn, der under alle omstændigheder ville komme på museerne med deres forældre. Museerne vil ikke have noget incitament til at forsøge at få fat i alle de mange børn, som ikke får museumsbesøg ind med moder-mælken. De socialt udsatte børn vil ikke nødvendigvis komme på museerne, blot fordi det bliver gratis. Der kræves særlige formidlingsinitiativer og opsøgende arbejde fra museernes side.

Vi er ligeledes modstandere af, at de penge, som sættes af til at kompensere museerne for tabte entreindtægter, fordeles en gang for alle, dvs. uden skelen til, hvor mange børn det enkelte museum i fremtiden får som gæster. Museerne får altså ikke noget ud af, at de får flere børn ind for at opleve deres udstillinger. Vi foreslår i stedet en klippekortsmodel. Alle børn udstyres med et klippekort til statsanerkendte museer i Danmark. Hvert klip, som et museum indkasserer, afregnes med et beløb fra den dertil afsatte pulje på finansloven.

En sådan model vil give museerne et incitament til at forsøge at få kontakt til alle børn, idet hvert barn også repræsenterer en økonomisk værdi.

En klippekortsmodel ville fremme museernes kreativitet og kunne bidrage til, at mange flere børn end de nuværende ca. 50 pct. jævnligt fik en museumsoplevelse.

Det Radikale Venstre ser frem til at diskutere forslaget med ministeren og med Folketingets partier i Kulturudvalget.

Kl. 15.10

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg synes jo, det er meget sympatisk, at Det Radikale Venstre vil forbedre dette forslag, men jeg er ikke sikker på, at det, der vil føre til, at der kommer flere forskellige børn på museer, er en model, hvor man ensidigt belønner de museer, som har mange besøgende blandt børn og unge.

Hvis jeg nu var museumsinspektør, kunne jeg godt få den tanke, at hvis jeg blev belønnet efter, hvor mange børn og unge jeg fik ind, så var det kloge at satse på dem, der var nemme at få til at komme, nemlig de 50 pct., der i forvejen gør det.

Hvordan vil fru Elsebeth Gerner Nielsen sikre, at markedsmekanismerne på det her område kommer til at spille en fornuftig rolle i stedet for at få folk til at agere udelukkende ud fra nogle økonomiske interesser?

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg mener ikke, det er sådan, at museer alene ser på billetindtægterne og ser på, hvor mange penge de får ind ved få besøgende. Selvfølgelig har museer også i sig selv en interesse i, at der kommer så mange som muligt og ser deres udstilling.

Jeg kan bare ikke se andet, end at det vil være fornuftigt at skruer den økonomiske model sammen på en sådan måde, at man altså også belønnes. I det øjeblik der rent faktisk kommer mange børn på ens museum, får man også penge for det.

Samtidig er der jo ingen tvivl om, at hvis vi skal have de sidste 50 pct. på museerne, så er der brug for nogle særlige formidlingsinitiativer. Det vil sige, at der er brug for, at der er museumsinspektører, der sætter sig ned og finder ud af, hvad det er, der skal til. Hvad er det for nogle særlige oplevelser, der er brug for, hvis også de børn skal have lyst til at komme på museum sammen med deres forældre?

Hvis vi sørgede for, at der var en ordentlig økonomisk incitamentsmodel, som man kan kalde det, samtidig med at der var penge i formidlingspuljen til de særlige initiativer, så ville vi så at sige have to redskaber, der trak i samme retning.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jamen jeg kan sagtens se, at en særlig formidlingsindsats kan hjælpe med til at sikre, at der kommer børn og unge fra miljøer, hvor man ikke så ofte går på museum. Det kan jeg godt forstå.

Jeg kan sådan set også godt forstå, at man godt kunne have et ønske om at belønne de museer, som har mange gæster. Det er jo et traditionelt borgerligt synspunkt, som ofte fremføres i den kulturpolitiske debat.

Men jeg kan bare ikke forstå, hvordan vi ved at belønne, at man får mange gæster, kan have nogen som helst sikkerhed for, at det har en positiv effekt på en større social balance. Jeg gentager mit synspunkt: Man kunne da lige så godt satse på at få dem til at komme, som er nemme at få til at komme, og så sige, at alt det besværlige med at få de andre til at komme lader vi andre om.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Hvis det er sådan, at der i et museums lokalområde går eksempelvis 10.000 børn rundt, som alle repræsenterer en værdi af 100 kr., så vil der være et økonomisk incitament for museerne til at forsøge at få disse børn ind på museet, fordi det, at børnene kommer på museet, samtidig er garantien for, at man får de 100 kr.

Vi kan i alt fald tænke, at det vil være befordrende for museernes kreativitet, når de kan se, at det kan betale sig. I stedet for alene at have de børn, der kommer der nu, forsøger man også at få fat i nogle børn, herunder de børn, som også Enhedslisten må være interesseret i kommer på museerne, arbejderklassens børn, de socialt udsatte børn.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Tror fru Elsebeth Gerner Nielsen, at børn og unge vil komme alene på de danske museer?

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Nej, jeg tror selvfølgelig, at de vil komme sammen med deres familier. Derfor kan man sige, at i det øjeblik det var sådan, at museerne både ville tjene penge på, at børnene kom der, og at deres forældre kom der, ville der være et ekstra incitament til at forsøge at få børnene på museum.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Kan ordføreren dermed bekræfte, at der også er et økonomisk incitament? Hvis vi nu tager for givet, at børnene kommer sammen med deres forældre, vil der så ikke være et økonomisk incitament for museerne til at sikre, at der kommer flere besøgende og dermed også flere børn og unge på de danske museer?

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Hvis museerne alene ser på det økonomiske incitament, så vil de gøre det, de kan for at få så mange voksne på museum som overhovedet muligt, fordi det er dem, der repræsenterer en værdi, det er dem, man får en billetindtægt på, mens man overhovedet ikke tjener penge på børnene.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og næste ordfører er hr. Ole Sohn.

Ole Sohn (SF):

Det er en fantastisk idé at sikre sig, at der kommer flere børn på danske museer. Det, at man kan få et større kendskab til vores fortid, er det, der giver baggrunden for at forstå vores samtid.

Kl. 15.15

Man kan prøve at forestille sig, hvor hurtigt tiden går. De sidste 100 år, altså det 20. århundrede, har været industrisamfundets århundrede. Det er faktisk kun tre generationer, og det er ved at være et overstået kapitel. Nu går vi ind i informationssamfundet, det globaliserede samfund, og så er det da utrolig vigtigt, at børn kan komme ind på museerne og se deres forældres, bedsteforældres, oldeforældres liv. Det er jo også derfor, vi bl.a., forhåbentlig, får sat lidt mere skub i industrisamfundets kulturår osv. osv.

Men det er selvfølgelig også vigtigt at gå længere tilbage i historien. Derfor er det som udgangspunkt jo en fantastisk god idé, at vi giver gratis adgang på de statsanerkendte museer til alle børn og unge. Det er et gammelt forslag, som SF har rejst flere gange, og det kan vi selvfølgelig støtte. Vi kan også støtte, at det er gratis at komme ind på de statslige museer som Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst.

Det, der kan være til diskussion, er måden, man gennemfører det på. Nu kan jeg næppe forestille mig, at det her er et forslag, som har groet i det liberale Venstres baghave, men nu er det jo en regering, man har sat sammen, og derfor kommer der nogle forslag frem, så man en gang imellem må hugge en hæl og klippe en tå, og jeg synes, det er en overvejelse værd at finde et incitamentssystem, som gør, at det bliver tiltrækkende for museerne at arbejde med at få flere ind. Ikke sådan at forstå, at man rent skal markedsføre det, men man skal finde et incitament. Det Radikale Venstre har peget på en model, andre kunne overvejes.

Men det, jeg synes man kan læse af høringsvarene, er, at der er meget stor betænkelighed ved den måde, man skruer det sammen på. Det er jo også derfor, at der er kommet forslag om, at vi ender med undervejs under udvalgsbehandlingerne at indsætte en revisionsparagraf i loven – og vi har jo en reflekterende kulturminister, så jeg kan ikke forestille mig andet, end at det også bliver konklusionen på det – sådan at vi på grund af den usikkerhed, der er ved modellen, som den er skitseret i lovforslaget, om, hvorvidt det nu også er en bæredygtig model, som minimum får en revisionsbestemmelse ind, og sådan at vi får usikkerheden afklaret vedrørende, at nogle af museerne også har peget på, at der kan ligge noget konkurrenceforvridende i den måde, det er skruet sammen på. Vi skal have de usikkerheder afklaret under udvalgsbehandlingen, og hvis ikke vi kan komme så vidt under udvalgsbehandlingen, så må vi i hvert fald via en revisionsparagraf kunne evaluere, når der er gået 2 år: Var der noget i de betænkeligheder, som kom fra museerne, eller var det overvurderet?

Derfor vil jeg sige, at SF som udgangspunkt er positivt indstillet over for forslaget. Vi vil se meget på de høringssvar, som nu kom lidt sent, om muligt få nogle af de ideer, der ligger der, indarbejdet i lovforslaget og som minimum i hvert fald få indføjet en revisionsparagraf, sådan at vi kan tage sagen op igen om et par år.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg synes, det er interessant, at det er SF og Det Radikale Venstre, der skal stå her og argumentere for det fornuftige i at bruge liberale principper. Hertil kommer, at der også er det problem ved den her lovgivning, at de museer, som i forvejen har gjort det, regeringen gerne vil have, og som også Det Radikale Venstre gerne vil have, nemlig at det bliver gratis for børn og unge at komme på museum, bliver straffet.

Et eksempel er Falsters Minder, som allerede for nogle år siden gennemførte, at det var gratis for, så vidt jeg husker, børn under 15 år at komme på museum. Falsters Minder bliver ikke kompensert nu, fordi man har indført det, regeringen gerne vil have. Det forstår jeg ikke. Vil SF ikke også være med til, at vi på det punkt stiller et ændringsforslag i forbindelse med andenbehandlingen af lovforslaget, så vi får rettet op på den konkurrenceforvridning, der ligger der?

(Kort bemærkning)

Ole Sohn (SF):

Det var sådan set også det, der lå lidt i det, jeg sagde. Både det, som fru Elsebeth Gerner Nielsen er inde på her, og det, som fremgår af nogle af høringssvarene, er, at der ligger nogle skævvridninger i den måde, lovforslaget bliver skruet sammen på, og jeg kan ikke forestille mig andet, end at regeringen har en interesse i at sikre sig, at de ikke føres videre til lovforslagets vedtagelse. Derfor håber jeg, vi under udvalgsbehandlingen kan få rettet de skævheder op, der måtte være. Ellers synes jeg, det ville være helt på sin plads at lave et ændringsforslag, så vi under andenbehandlingen kan få en debat om, hvorfor man så i ikke givet fald vil være med til det.

Kl. 15.20

Men der er i øvrigt også en række andre problemer i det. Der er f.eks. et problem på nogle af de statslige museer, f.eks. Statens Museum for Kunst, hvor den ekstra indtægt, de får ved særudstillinger, jo er den, de skyder ind som forudsætning for, at de også kan søge private fonde. Den ekstraindtægt har de nu ikke længere, og dermed vil de få sværere ved at søge private fondsmidler. Så der er sådan set flere problemer indbygget i det, som vi på en eller anden måde skal have fundet en løsning på, sådan at vi ikke sætter museerne i en dårligere situation i forbindelse med et forslag, hvor vi alle sammen ønsker, at de kunne få flere kunder i butikken.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Jeg ved ikke, om SF's ordfører og jeg sidder i forskellige udvalg, for jeg har i hvert fald oplevet, at vi som en løbende aftale lovevaluerer hvert tredje år. Derfor skulle der jo netop være en undertagelse, hvis vi ikke skulle evaluere den her lovgivning, og derfor bliver jeg lidt forvirret, når hr. Ole Sohn står på talerstolen og siger, at der skal indskrives en ekstra evalueringsparagraf i lovgivningen. Kunne hr. Ole Sohn ikke uddybe det? Er det, fordi den skal evalueres tidligere end om 3 år? Eller hvad er problemet?

Og så måske blot en præcisering for vores alle sammens skyld: Særudstillinger og særlige initiativer for børn kan der stadig væk godt opkræves entre til og er egentlig ikke omfattet af lovgivningen.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Først til det sidste: Det er jo sådan, at man som regel trækker flere kunder ind på museet, og nu skal man så til at lave en anden form for billetpolitik. Nu tænkte jeg på Statens Museum for Kunst som eksempel, hvor man kan gå ind på de permanente samlinger vederlagsfrit, men skal betale ekstra for at komme ind til særudstillinger. Tidligere var det ofte på den samme billet, og det gjorde, at man fra museets side havde en mulighed for at kunne skyde en pulje penge ind som et første bidrag, som egen finansiering, når man gik ud og søgte fonde, og det er altså alt andet lige en fordel. Det tror jeg de fleste ved. Når man laver fundraising, er det sådan set meget rart at kunne sige til folk: Vi vil også gerne selv finansiere noget og ikke bare have det hele. Det var det ene.

Det andet er: Nu går jeg da ud fra, at det er det samme udvalg, vi sidder i – sådan har jeg da oplevet det, det er i øvrigt meget hyggeligt – men der er jo ikke sådan en generel regel om, at der er et fast åremål for, hvornår man skal revidere love. Det tror jeg da ikke Venstres ordfører har fået opfattelsen af. At man ofte gør det, er jo sådan set udtryk for rettidig omhu, og når nu der er en række museer, som ligesom eksplicit har peget på det i den her forbindelse, så kan jeg ikke se, hvorfor det skulle være et problem.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken, og det er hr. Per Clausen.

Per Clausen (EL):

Det er jo en meget spændende debat, der har været her i dag, også fordi det er lidt usædvanligt, at den ordfører, som jeg har været mest enig med i dag, sådan set har været den konservative ordfører.

For Enhedslisten er det her i udgangspunktet en glædens dag. Det er en dag, hvor et forslag, som Enhedslisten har fremsat ved finanslovforhandlingerne det ene år efter det andet, ender med at blive vedtaget. Det synes vi er godt.

Det er også godt, at vi her får vedtaget et forslag, hvor man slår *det* fast med syvtommersøm, som for os er afgørende og vigtigt, nemlig at det handler om, også når det handler om formidling af kultur, i større udstrækning end i dag at sikre, at det finansieres via skattemidler, sådan at de bredeste skuldre, de, der har de største økonomiske ressourcer, betaler, og sådan, at det bliver

et tilbud til alle mennesker, også til dem, som har en dårligere økonomisk situation. Det synes vi grundlæggende er godt, og derfor synes vi grundlæggende, at det her forslag er et fornuftigt forslag.

Så er det klart, at der er problemer i det. Der er det problem, at der stadig væk er en vis form for markedsregulering i det, for det er jo rigtigt, at mange børn går på museum sammen med deres forældre, og det vil stadig væk være sådan, at de forældre, som ikke er særlig kulturelt interesserede og ikke har tradition for at gå på museer, stadig væk gør det sjældent, og det vil kun afhjælpe situationen en lille smule, at børnene så ikke skal betale fremover.

Derfor var det et så godt og visionært forslag, kulturministeren kom med i valgkampen, hvor han foreslog, at der også for voksne skulle være gratis adgang til museer. Det var rigtigt og godt set. Jeg opfatter det her forslag som et skridt på vejen, og jeg vil da bare sige, at det ikke går så langsomt med det her forslag, som det undertiden gjorde, når vi skulle tage små skridt fremad sammen med SR-regeringen. Så jeg synes faktisk, det er et meget godt forslag.

Kl. 15.25

Så er det blevet sagt, at der er konkurrenceforvriddning i det her. Det er rigtigt, man kan bare læse tilbage i Folketingsstidende, da vi debatterede Enhedslistens beslutningsforslag, hvor fru Ellen Trane Nørby redegjorde meget omhyggeligt for, hvordan det her ville ramme, hvis man gjorde museumsbesøg gratis. Så ville det ramme de museer, der ikke var gratis, hårdt.

Det er jo rigtigt, og det er vel også en grund til, at det ville være fornuftigt at se på det her lovforslag om nogle år. Jeg er lidt overrasket over, at man nu vil lave en revision allerede om 2 år. Det synes jeg er lidt forhastet. Men det er fornuftigt at se på, hvilken effekt det har haft på de museer, som er omfattet af det her, hvilken effekt det har haft i forhold til den gruppe af børn og unge, som vi er særlig interesseret i, nemlig dem, som i forvejen ikke kommer på museer, og hvilken effekt det har haft på de museer, der ikke er omfattet.

Så er det også blevet sagt, at det her ikke er nok i sig selv, og det er jo fuldstændig rigtigt. Det handler selvfølgelig om at gennemføre nogle særlige formidlingsmæssige initiativer over for grupper, som ikke umiddelbart føler og synes, at det at besøge museer er spændende og sjovt og interessant. Det er vigtigt at afsætte midler til det.

Jeg synes for så vidt også, det kunne være fornuftigt at have en model, der i en eller anden forstand tog hensyn til, at man først ikke kunne få penge, fordi man havde haft en del børn, der besøgte museet, og derfor så fik det affolket for børn. Men jeg må på den anden side advare imod, at man laver en alt for automatisk sammenhæng mellem kvantitet og kvalitet, og det har jeg da også opfattet er sådan, Det Radikale Venstre plejer at se på kulturpolitikken.

Så alt i alt vil vi bare sige, at vi er meget tilfredse med det her forslag. Det er naturligvis helt utilstrækkeligt i forhold til, hvad der skulle til, hvis Enhedslisten skulle have sin politik helt og fuldt igennem. Men med det her forslag går det hurtigere fremad, end vi er forventet med, og det er vi selvfølgelig glade for.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren. Så er det kulturministeren.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Det er jo en ren fornøjelse at komme efter Enhedslistens ordfører denne her gang. Det må jeg sige. Dejligt.

Derfor vil jeg godt starte med at takke for den debat, som lovforslaget har givet anledning til. Der er ikke nogen tvivl om, at det her er en positiv, glad dag for museerne.

Derfor synes jeg, at man fra et par ordføreres side i dag skulle glæde sig over, at vi har opnået så markante fremskridt inden for museumsverdenen, som vi har skabt med det her forslag, som er et kvantespring frem, som den konservative ordfører citerede heroppefra, og som bevæger sig med en langt højere hastighed, end SR-regeringen nogen sinde bevægede sig med, som Enhedslistens ordfører sagde heroppefra.

Det er altså helt klart sådan, uanset hvordan man vender og drejer det, at vi med de initiativer har givet en markant forbedret adgang til vores kulturarv.

En stor del af det her lovforslag sætter fokus på den unge generation. Det skyldes, at det efter min mening er særlig vigtigt at tilbyde den opvoksende generation kvalificeret viden om det danske samfund og den historiske baggrund for Danmark. Her kan museerne fortælle gode og inspirerende historier og give stof til eftertanke.

I den forbindelse vil jeg gerne understrege, og det synes jeg er meget vigtigt, at der fortsat også i øget grad sker en kvalificeret formidling af kulturarven på museerne. Derfor har vi jo også nedsat et formidlingsudvalg, som skal komme

med nogle anbefalinger her i slutningen af året til, hvordan vi kan formidle bedre. Og det er der også afsat 40,5 mio. kr. til: mange nye penge, der snart sagt det højeste beløb af nye penge, der har været på museumsområdet i flere årtier.

Med hensyn til den økonomiske kompensation til museerne vil jeg gerne indledningsvis sætte forslaget ind i museumslovens kontekst. Forslaget om krav om gratis adgang for børn og unge under 18 år er en tilføjelse til den række af krav, der stilles til statsanerkendte museer for at opnå og bevare statstilskuddet efter museumsloven. Det skal man lige huske og holde tungen lige i munden i den her diskussion.

Som udgangspunkt har der aldrig nogen sinde været kompensation for helt særlige krav til museerne, f.eks. at skolebørn skal have gratis adgang. Det er indføjet i museumsloven, og det må man bare honorere som museum, hvis man er statsanerkendt.

Museerne har altså ikke fået en særskilt kompensation for dette krav, men vi har i det foreliggende tilfælde fundet det rigtigt, fordi vi vil styrke museerne, at foreslå hjemmel til ydelse af et særskilt tilskud under hensyn til omfanget af forslagens økonomiske konsekvenser.

Vi har også lagt vægt på, at museerne skal have så fuldstændig en kompensation for de tabte entréindtægter, som det er muligt at beregne sig til. Og beregningen af kompensationen hviler på tal, som museerne selv har indberettet, fra 2004.

Kl. 15.30

En af de misforståelser, der har været i debatten – og det tror jeg er årsagen til, at også SF's ordfører påpegede heroppefra, at der var nogle, der var utilfredse – er, at man ikke har vidst, at der ville foregå en PL-regulering af den kompensation. Den vil altså blive reguleret hvert år; den er ikke statisk.

Med hensyn til spørgsmålet om en aktivitetsbestemt regulering af kompensationen finder jeg altså ikke, at det er rigtigt at lovgive om det. Jeg tror, at det vil være for administrativt uhensigtsmæssigt for så vel den tilskudsadministrerende myndighed som for samtlige omfattede museer at indføre en tilbagevendende justeringsordning, som skulle basere sig på specifikke aktivitetsoplysninger.

Som den konservative ordfører også var inde på heroppe, går det jo begge veje, så museerne kan risikere at miste ret mange penge et år, som de ellers havde planlagt at få. Men selvfølgelig vil vi i Kulturministeriet og Kulturarvsstyrelsen

følge ordningen, og jeg vil ikke afvise, at der kan vise sig et behov for at justere ordningen på sigt.

Men jeg vil godt i den forbindelse understrege, at der allerede med lovforslaget og den deraf følgende kompensation er taget hensyn til visse udsving i besøgstal samt øgede driftsomkostninger som følge af den gratis adgang til børn og unge. Det er altså sket ved, at det beregnede kompensationsbeløb vil være inklusive et procenttillæg til dækning af sådanne omkostninger.

Afslutningsvis vil jeg bemærke heroppefra, at det indtryk, jeg har fra museumsverdenen, er, at man er overordentlig tilfreds med det her forslag. Man er endda meget positiv over for forslaget. Det betyder, at vi nu får skabt en gratis og fri adgang til vores to store museer, Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst. Vi får givet gratis adgang til alle statsanerkendte museer for børn og unge, og ved siden af det vil der næste år blive udmøntet en pulje på et stort tocifret millionbeløb til formidling ude på museerne. Så det er altså en gevaldig styrkelse af museerne.

Målet med lovforslaget og den kommende formidlingsplan er altså at inspirere flere til at gå på museum og at fastholde og øge muligheden for de gode kulturoplevelser på landets museer. Jeg ser altså meget gerne, at mennesker, der normalt ikke bruger museerne i dag, får øjnene op for de berigende, betagende og vel i og for sig også belærende oplevelser i den mest positive forstand, som man kan få på vores museer.

Så med konklusionen fra de fleste af landets museer og fra alle museumsagttagere i Danmark om, at det her er et kæmpefremskridt, vil jeg sige: Lad os være glade, være positive. Og så er jeg på regeringens vegne overhovedet ikke imod, at man evaluerer det her om nogle år. Som Venstres ordfører var inde på, er der som led i vores almindelige lovevurderingspolitik på området en politik om, at vi vil evaluere det igen om 3 år. Hvad vi så kalder det, må vi se. Vi er altid villige til at lytte til gode ideer, altid villige til at se på, om man kan gøre det endnu bedre, end det er i dag. For der er kun ét formål med det her lovforslag, det er at sikre en friere, nemmere, mere åben adgang til den kulturarv, der er på vores museer.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Der skal jo ikke herske nogen tvivl om andet, end at også Det Radikale Venstre synes, det skal være gratis for børnene at komme på museum. Det, vi er uenige om, er, hvordan vi gør det på

en sådan måde, at vi er sikre på, at vi altså får flere børn til at få kendskab til den danske kulturarv. I dag er det sådan, at ca. 50 pct. af alle børn kommer på museerne. Set i lyset af, hvor mange penge vi bruger på museumsvirksomhed, og set i lyset af de nye penge, som nu kommer til, burde det være mange flere.

Derfor er vores forslag, at man altså sørger for, at efterspørgslen spiller ind, sådan at museet også får en kompensation for det, i det øjeblik der kommer mange børn på museet. Det, vi frygter, er, at det er fire b'er, der kommer til at være bestemmende for udviklingen på museerne. Ud over at vi, som ministeren siger, får mere berigende, mere betagende og mere belærende museer, så får vi måske også det problem, at museerne fortsat er for de bedst stillede, nemlig de familier, som har klaver, og som har tradition for at tage deres børn med på museum. Er ministeren overhovedet ikke bange for det?

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Altså, vær lidt glad, vær lidt positiv! Vi skaber nu en situation, hvor alle uden undtagelse, uanset hvad sociale vilkår de kommer fra, får mulighed for at komme gratis på museum, hvis de er børn og unge under 18 år. Så det er netop et forslag, som henvender sig til alle familier. Det er netop et forslag, som gør, at det ikke er økonomien og pengepungen, der er afgørende for, om man kommer ind på vores museer og får adgang til vores kulturarv.

Hele intentionen med det her forslag er jo, at vi får flere familier ind på museerne. Og selvfølgelig vil der være et hav af incitamenter for museerne til at få flere børn og unge ind. Først og fremmest fordi de selvfølgelig ser det som deres opgave at formidle og sørge for, at flere børn og unge kommer ind, så de får adgang til den kulturarv derinde. Det er det ene argument, som jeg synes bliver lidt undervurderet her i debatten.

Kl. 15.35

Det andet er, som Venstres ordfører også var inde på: Jo flere børn og unge der kommer ind, jo flere forældre kommer der ind. Det er svært at forestille sig den 8-årige knægt, Jens, gå alene ind på museet, han går selvfølgelig ind i følgeskab med sine forældre og sine bedsteforældre, der betaler entré for at komme ind. Så de har også ude på de lokale museer og de store museer et kæmpeincitament til at få børn og unge ind, både af formidlingsmæssige årsager og af økonomiske årsager.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Der behøver ikke at være en modsætning mellem at være glad og fornuftig, vil jeg lige sige, og jeg mener, at jeg er begge dele – både glad og fornuftig. Det er ikke sådan, at jeg ikke er glad for det her forslag. Jeg ved bare, at pengene på kulturområdet ikke hænger på træerne, og derfor må man virkelig gøre sig umage, når man endelig får nogle penge fra finansministeren, og det synes jeg altså ikke regeringen gør i den her sammenhæng.

Man kunne få meget mere ud af det, vi kunne få en større garanti for, at pengene rent faktisk blev brugt på en sådan måde, at vi kunne kompensere landdistrikterne for, at det allerede er sådan, at børn ude i landdistrikterne kommer meget mindre på museum end børnene inde i byen osv., så vi altså kunne sikre, at vi fik en garanti for, at der rent faktisk var flere børn, der kom på museum for de ca. 100 mio. kr., som regeringen nu bevilger.

Nogle helt konkrete spørgsmål, jeg og andre ordførere har stillet, f.eks. om Falsters Minder, er, om de statsanerkendte museer, der allerede har indført fri entré for børn og unge, ikke skal kompenseres nu og dermed have en tak for, at de for længst har gjort det, som regeringen har efterspurgt.

Endelig vil jeg også gerne høre, om ministeren kunne være indstillet på, at vi skrev en revisionsbestemmelse ind i museumsloven.

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg er meget glad for ordførerens engagement og helt forståelige kærlighed til området, og også at ordføreren forsøger at gøre en forskel, og det lytter jeg selvfølgelig til. Men lad os tage tingene punkt for punkt.

Nej, jeg vil under ingen omstændigheder være med til at give kompensation til museer, der allerede har sikret gratis entré for børn og unge. Det ville da være det mest ulogiske, man overhovedet kunne forestille sig i den her verden. Der har man jo en gratis entré, de mister ikke noget ved, at der nu kommer gratis entré, de mister ikke nogen penge. Det er en kompensation for, at man giver gratis entre, så det ville være meget svært for mig at forestille mig, hvordan vi kunne give en kompensation til nogle, der allerede har indført det. Det her er ikke en støtte på den måde, at man siger, at der er nogle museer, der skal have nogle penge. Nej, det er

en sikring af, at børn og unge skal have gratis adgang til vores museer. Det er den ene del af det.

Den anden del af det er revisionsklausulen. Som jeg også nævnte heroppefra, er regeringen meget indstillet på at evaluere og se på, om vi kan gøre det bedre. Det har vi også indført i vores almindelige lovevalueringsprogram, som betyder, at vi kigger på loven her igen om 3 år. Hvad vi så skal kalde det, vil jeg meget gerne diskutere under udvalgsbehandlingen, om det skal være en egentlig revisionsklausul. Jeg er helt åben over for, at hvis vi bliver klogere, så skal vi gøre det anderledes. Så det må vi lige drøfte under udvalgsbehandlingen, det er jeg meget positiv over for.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 27:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et antal fripladser på musikskoler.

Af Bente Dahl (RV) m.fl.
(Fremsat 8/11 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg vil godt starte med at sige, at jeg er meget enig i mange af intentionerne bag det forslag, som vi nu skal behandle. Hvis man har talent for og glæde ved musikken, så skal man jo ikke være forhindret i at udvikle sin interesse, bare fordi man kommer fra en familie, der ikke har de helt store økonomiske ressourcer.

Jeg er glad for, at jeg kan blive enig med De Radikale om det. Men jeg er jo heller ikke overrasket over, at jeg kan blive enig med De Radikale om det, for vi har faktisk lige lavet en aftale om det. Vi har afsat midler til forsøg med talentudvikling på musikskoler med særlig fokus på, hvad man kan gøre for børn og unge fra økonomisk ressourcetsvage familier.

Til gengæld er jeg lidt ked af at finde ud af, at De Radikale åbenbart tænker så meget hurtigere end os andre. Jeg tror for mit vedkommende, at jeg har brug for at se lidt på resultaterne af de forsøgsprojekter, vi nu heldigvis har penge til at sætte i gang, inden jeg kan nå til kvalificerede konklusioner om, hvordan vi bedst hjælper børnene fra de ikke økonomisk stærke familier. Der er jeg så tilsyneladende De Radikale underlegen, for de har allerede skruet en model sammen i dette beslutningsforslag.

Kl. 15.40

Nu håber jeg, at vi i forlængelse af det kommende arbejde på området kan få nogle konstruktive drøftelser af, hvordan vi gør. Men uden sådan at være en, der skuffer alt for meget, så vil jeg sige, at det her forslag virker en lille smule forhastet. Her tænker jeg ikke kun på den netop indgåede aftale, som blev indgået lige i de dage, hvor det her forslag blev fremsat, jeg tænker også på selve forslaget.

Jeg kan forstå på bemærkningerne til forslaget, at meningen er, at der skal afsættes en pulje på 10 mio. kr. årligt til oprettelse af fripladser. Det nævnes så, at vi har gennemført beregninger, der viser, at der for dette beløb kan oprettes 3.000-5.000 fripladser.

Det er da også rigtigt, at embedsmændene har tygget sig frem til det tal på et fremskredent tidspunkt i forbindelse med finanslovforhandlingerne. Men det skal nævnes – hvad det ikke er blevet i forslagets bemærkninger – at beregningen tager udgangspunkt i elevbetalingen, så den rette formulering er nok snarere, at det er temmelig skønsmæssigt beregnet, at en pulje på 10 mio. kr. kan dække elevbetalingen for 3.000-5.000 fripladser.

Elevbetalingen dækker jo kun op til en tredjedel af udgifterne, så selv om vi har afsat en pulje på 10 mio. kr., så ville vi jo stadig væk efterlade en regning på yderligere 20 mio. kr., som skulle betales. Man må gå ud fra, at fripladserne er nye pladser, forudsætningen er jo, at det er nye elever, der af økonomiske grunde ikke går på musikskole nu. Det kan godt være, at kommunerne vil være med til det, men de skal trods alt finde